

На основу члана 29. став 2. Закона о Националном оквиру квалификације Републике Србије („Службени гласник РС”, бр. 27/18, 6/20 и 129/2021 – др. закон), члана 17. став 1. и члана 24. Закона о Влади („Службени гласник РС“, бр. 55/2005, 71/2005 - исправка, 101/2007, 65/ 2008, 16/2011, 68/2012 - УС, 72/2012, 74/2012 - исправка УС, 7/2014 - УС, 44/2014, 30/2018 - др. закон)

министар просвете, науке и технолошког развоја доноси

РЕШЕЊЕ

О УСВАЈАЊУ СТАНДАРДА КВАЛИФИКАЦИЈЕ „ПЧЕЛАР“

1. УСВАЈА СЕ стандард квалификације „Пчелар“, који је одштампан у Прилогу 1. овог решења и чини његов саставни део.
2. Ово решење објавити у „Службеном гласнику Републике Србије – Просветном гласнику”.

Број: 611-00-00102/2022-18

У Београду, 22. фебруар 2022. године

ПРВИ ПОТПРЕДСЕДНИК ВЛАДЕ
И МИНИСТАР
Бранко Ружић

Прилог 1

СТАНДАРД КВАЛИФИКАЦИЈЕ

Назив квалификације	ПЧЕЛАР
---------------------	---------------

ОСНОВНЕ КАРАКТЕРИСТИКЕ КВАЛИФИКАЦИЈЕ

КЛАСНОКС ¹ / ISCED-F2013	0811 Биљна и сточарска производња
Ниво НОКС-а ²	3
Ниво ЕОК-а ³	3
Врста квалификације	Стручна
Обим квалификације	Најмање 960 сати обуке
Предуслови за стицање квалификације	Ниво 1 НОКС-а – основно образовање и васпитање, основно образовање одраслих, основно балетско образовање и васпитање и основно музичко образовање и васпитање
Облици учења	-Неформално образовање; -Признавање претходног учења.
Врста јавне исправе	Сертификат о оствареном стандарду квалификације у целини

РЕЛЕВАНТНОСТ КВАЛИФИКАЦИЈЕ ЗА ЗАПОШЉАВАЊЕ И НАСТАВАК ОБРАЗОВАЊА

Проходност у систему квалификација	Ниво 4 НОКС-а Ниво 5 НОКС-а
Занимање	6123.01 Пчелар
Стандард занимања ⁴	-

¹Систем према коме се квалификације разврставају и шифрирају у НОКС-у, усклађен са Међународном стандардном класификацијом образовања ISCED 13-F.

²Национални оквир квалификација Републике Србије (НОКС)

³Европски оквир квалификација (енг. *European Qualifications Framework*)

⁴До доношења стандарда занимања, повезаност стандарда квалификације Пчелар са тржиштем рада заснована је на подацима о занимањима који су утврђени на основу прописа из области рада и запошљавања (према: Закон о НОКС-у, чл. 50.), као и на опису рада из иницијалног предлога стандарда квалификације у оквиру Иницијативе за развој и усвајање стандарда квалификације Пчелар.

ИСХОДИ УЧЕЊА

<p>Општи опис квалификације</p>	<p>Пчелар формира пчелињак, узгаја пчеле, производи и продаје добијени мед и пчелиње производе⁵, те одржава кошнице, опрему, прибор и уређаје које користи у гајењу пчела и производњи меда и пчелињих производа.</p> <p>Обучен је за: примену апитехничких мера, у конвенционалном и еколошком пчеларству, у циљу развоја и одржавања јаких и здравих пчелињих заједница, те постизања високих приноса и квалитета пчелињих производа; сакупљање, врцање, истакање, паковање и складиштење меда; вађење и прераду воска, одвајање полена, прополиса, матичног млеча; спровођење одговарајућих мера код оболелих пчелињих заједница, у складу са прописаним начином лечења од стране надлежног ветеринара; вршење промоције и продаје декларисаних пчелињих производа и меда.</p> <p>Најчешће ради на сопственом пчелињаку, у складу са стандардима производног процеса и квалитета у делатности узгоја пчела, производње меда и пчелињег воска, поштујући важећу регулативу и мере безбедности и здравља на раду.</p> <p>Делотворно комуницира и сарађује са сарадницима и потрошачима приликом обављања задатака и активно доприноси култури уважавања и сарадње.</p> <p>Континуирано прати новине у пчеларству, те се усавршава у сврху сопственог предузетничког пословања и/или задовољења захтева послодаваца.</p> <p>Сврсисходно примењује техничке информације, информационо - комуникационе технологије (ИКТ) и унапређује њихову примену кроз учење и усавршавање.</p> <p>Ниво општих и стручних знања, вештина, способности и ставова у оквиру стечених компетенција пчелару превасходно омогућава samozapošljavanje.</p>
<p>Компетенције</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Формирање пчелињака; - Гајење пчела; - Производња меда и пчелињих производа; - Одржавање кошница, опреме, прибора и уређаја у пчеларству; - Припрема за продају и продаја меда и пчелињих производа; - Кључне компетенције⁶ (посебно: предузимљивост и оријентација ка предузетништву, сарадња, одговоран однос према здрављу и одговоран однос према околини).

⁵ На основу *Правилника о квалитету меда и других производа пчела* ("Службени гласник РС", 101/15.) пчелињи производи се односе на: мед са додацима, друге производе пчела и препарате на бази меда и других производа пчела.

⁶ На основу *Правилника о општим стандардима постигнућа за крај општег средњег образовања и средњег стручног образовања у делу општеобразовних предмета* („Службени гласник РС“, бр. 117/13).

По стеченој квалификацији, лице ће бити у стању да:

Знања	<ul style="list-style-type: none"> - опише биолошке карактеристике пчелињег организма (матица, трутова, радилица), те пчелиње заједнице у целини, односно врсте, расе и касте пчела; - разликује врсте кошница, пчеларску опрему, прибор за рад и заштитна средства; - опише начине формирања ројева, размножавања, селекцију и правилан развој пчелињих заједница; - објасни основе конвенционалног и еколошког пчеларења; - опише технологију и поступке гајења пчела и пчеларске радове на отвореном простору, превозном средству или у објекту изграђеном од чврстог материјала; - опише методе одгајивања пчелињих матица (са и без пресађивања радилачких ларви); - опише потребне услове и апитехничке мере које треба спровести у пчелињаку ради обезбеђивања стандарда квалитета и здравствено безбедног меда и пчелињих производа; - објасни начине исхране и прихране пчела; - опише поступак прегледања кошница током целе године; - наведе конвенционалне и неконвенционалне мере заштите пчела од болести и штеточина, поступке сузбијања и искорењивања болести пчелињих заједница, те објасни утицај пестицида на здравље пчела; - објасни начине и поступке добијања меда и пчелињих производа; - опише начине сортирања, класирања, паковања, складиштења и чувања меда и пчелињих производа; - наведе поступке стварања директне добити пчелара и значај индиректне добити и добити шире друштвене заједнице од узгоја пчела, производње и употребе меда и пчелињих производа; - наведе врсте и начине вођења евиденција у узгоју пчела и прозводњи меда и и пчелињих производа; - објасни значај хигијене и примене ветеринарско - санитарних прописа, прописа из области безбедности и здравља на раду, безбедности хране, заштите животне средине и заштите од пожара.
Вештине	<ul style="list-style-type: none"> - обезбеди услове за правилан развој пчелиње заједнице у зависности од спољашњих фактора (агроеколошких услова на одабраној локацији формираног пчелињака, могућности прихватања нових природних и новонабављених ројева);

Вештине

- припреми, користи и одржава кошнице, опрему, прибор, уређаје и заштитна средства за рад;
- примени апитехничке мере, у конвенционалном и еколошком пчеларству, у циљу развоја и одржавања јаких и здравих пчелињих заједница, те постизања високих приноса и квалитета меда и пчелињих производа;
- производи, додаје или мења оплођене матице пчелињим заједницама, те врши контролу оплођености матице и њен квалитет у вештачком роју;
- прихрањује и негује пчеле;
- планира и спроводи превентивне мере заштите пчелињих заједница током целе године;
- прегледа заједнице и уколико посумња на појаву показатеља болести пчелињих заједница (бактеријске, паразитске, вирусне и гљивичне етиологије) обавештава надлежног ветеринара;
- спроводи одговарајуће мере код оболелих пчелињих заједница у складу са прописаним начином лечења од стране надлежног ветеринара;
- обави припрему кошница и пчелињих заједница за селидбу на пчелињу пашу и медобрање;
- сакупља, врца, истаче, пакује и складишти мед;
- вади и прерађује восак, одваја полен, прополис и матични млеч;
- спроводи поступке за израду препарата на бази меда и других производа пчела, примењујући прописане услове у погледу састава, квалитета и безбедности хране животињског порекла;
- сортира, класира, складишти и пакује мед и пчелиње производе;
- води различите врсте евиденција у узгоју пчела и прозводњи меда и пчелињих производа;
- врши прорачун трошкова и формира продајну цену меда и пчелињих производа;
- саветује потрошаче, врши промоцију и продају декларисаних пчелињих производа и меда;
- делотворно и вешто комуницира са сарадницима и потрошачима, користећи језик и стил комуникације специфичан за контекст и област рада;
- ефикасно планира пословање сопственог пчелињака, примењујући основне принципе предузетништва;
- стриктно примењује све прописане мере заштите здравља и заштите животне средине, безбедности хране, као и важеће прописе, стандарде и смернице добре пчеларске праксе у свим фазама узгоја пчела, производње и продаје меда и пчелињих производа.

Способности и ставови

- самостално, савесно, уредно и прецизно обавља послове пчелара у складу са техничко-технолошким процедурама, прописима и стандардима релевантним за делатност узгоја пчела, производње меда и пчелињих производа уз повремене консултације са стручним лицима и надлежним службама;
- ефикасно планира и организује време и активности поштујући рокове;
- продуктивно сарађује са сарадницима у професионалном окружењу и доприноси култури уважавања и сарадње;
- испољава позитиван однос према функционалности и техничкој исправности машина, опреме, алата и уређаја које користи при обављању посла пчелара;
- испољи љубазност, комуникативност и флексибилност у односу према клијентима, сарадницима и потрошачима;
- показује спремност за решавање проблема у оквиру оперативних задатака пчелара, повремено и у нестандартним ситуацијама;
- увиђа значај очувања биолошке разноврсности пчела *Apis mellifera carnica* и очувања изворних екосистема, биљних и животињских врста на њиховим природним стаништима;
- испољава позитиван однос према професионално-етичким нормама и вредностима које се примењују у односу према животињама;
- увиђа значај рационалне употребе енергије и природних материјала у узгоју пчела и производњи пчеларских производа, те прописног прикупљања, збрињавања и рециклирања отпада;
- показује предузимљивост у раду и спремност за даље учење, те прати иновације у пчеларству;
- примењује ИКТ у раду укључујући вођење пословне документације и комуникације електронским путем;
- испољава одговоран однос према свом здрављу, здрављу других и према заштити околине.

Начин провере остварености исхода учења

У неформалном образовању процена остварености исхода учења обавља се на испиту за проверу савладаности програма за стицање квалификације.

У поступку признавања претходног учења провера савладаности исхода учења обавља се путем процене претходно стечених исхода учења и компетенција које је кандидат успео да докаже путем прописаних инструмената за процену, као и на испиту за процену остварености исхода учења који комбинује више метода процене од којих је практични рад у реалном/симулираном радном окружењу обавезан.

ОСИГУРАЊЕ КВАЛИТЕТА КВАЛИФИКАЦИЈЕ

Квалификације реализатора програма	<p>Одговарајуће образовање:</p> <ul style="list-style-type: none"> - нивоа 7 НОКС-а (подниво 7.1, подниво 7.2), а изузетно одговарајуће образовање - нивоа 6 НОКС-а (подниво 6.1, подниво 6.2), односно - средње образовање, уколико се за одговарајуће предмете не образују наставници са одговарајућим образовањем нивоа 7 НОКС-а, у складу са Законом о основама система образовања и васпитања; <p>За наставника практичне наставе одговарајуће образовање</p> <ul style="list-style-type: none"> - нивоа 6 НОКС-а (подниво 6.1, подниво 6.2) или - нивоа 5 НОКС-а (одговарајуће специјалистичко, односно мајсторско образовање са петогодишњим радним искуством у струци, уколико се за одговарајуће предмете не образују наставници са одговарајућим образовањем нивоа 7 НОКС-а, у складу са Законом о основама система образовања и васпитања. <p>У поступку признавања претходног учења члан комисије је и оцењивач из привреде који има квалификацију најмање истог нивоа као ниво квалификације чија се оствареност процењује у поступку признавања претходног учења и најмање пет година радног искуства на пословима који су релевантни за квалификацију чија се оствареност процењује.</p>
Организација надлежна за издавање јавне исправе	Јавно признати организатори активности образовања одраслих (ЈПОА)